

Naczynia kamienne starożytnego Egiptu

Franc Zalewski*

Prowadzone na terenie Egiptu, od czasów Napoleona, badania archeologiczne pozwoliły wielu muzeom świata zbierać imponujące kolekcje eksponatów. Jedną z licznych grup zabytków stanowią naczynia kamienne wykonane ze skał krystalicznych. Ich liczba szacowana jest na około 30 000 egzemplarzy. Nie wiadomo jednak jak wiele naczyń, pochodzących głównie z zakupów, znajduje się w prywatnych kolekcjach.

Surowce użyte do produkcji naczyń to takie skały magmowe i metamorficzne jak: bazalt, granit, porfir, dioryt oraz serpentynit i in. Do wytwarzania naczyń używano także skał osadowych.

Różnorodność form naczyń jest imponująca, zaczynając od płaskich tac, mis, dzbanów kończąc na skomplikowanych formach. Sposób ich obróbki i precyzja wykonania są godne podziwu. Standardowa grubość ścian wykończonych naczyń wynosi od 8 do 4 mm. Niektóre wyjątkowe naczynia mają grubość ścianki porównywalną z grubością skorupy jajka.

Większa część naczyń z materiałów kamiennych została znaleziona w warstwach archeologicznych kultur predynastycznych, wczesnodynastycznych i reprezentujących początki Starego Państwa. Znaleziono je także w grobowcach pochodzących z tych okresów, gdzie stanowią wyposażenie zmarłego. Omawiane naczynia kamienne datowane są na lata 3200–2500 p.n.e., czyli przełom neolitu i epoki wczesnego brązu.

*Zakład Mineralogii, Petrografii i Geochemii, Akademia Górniczo-Hutnicza, al. Mickiewicza 30, 30-059 Kraków